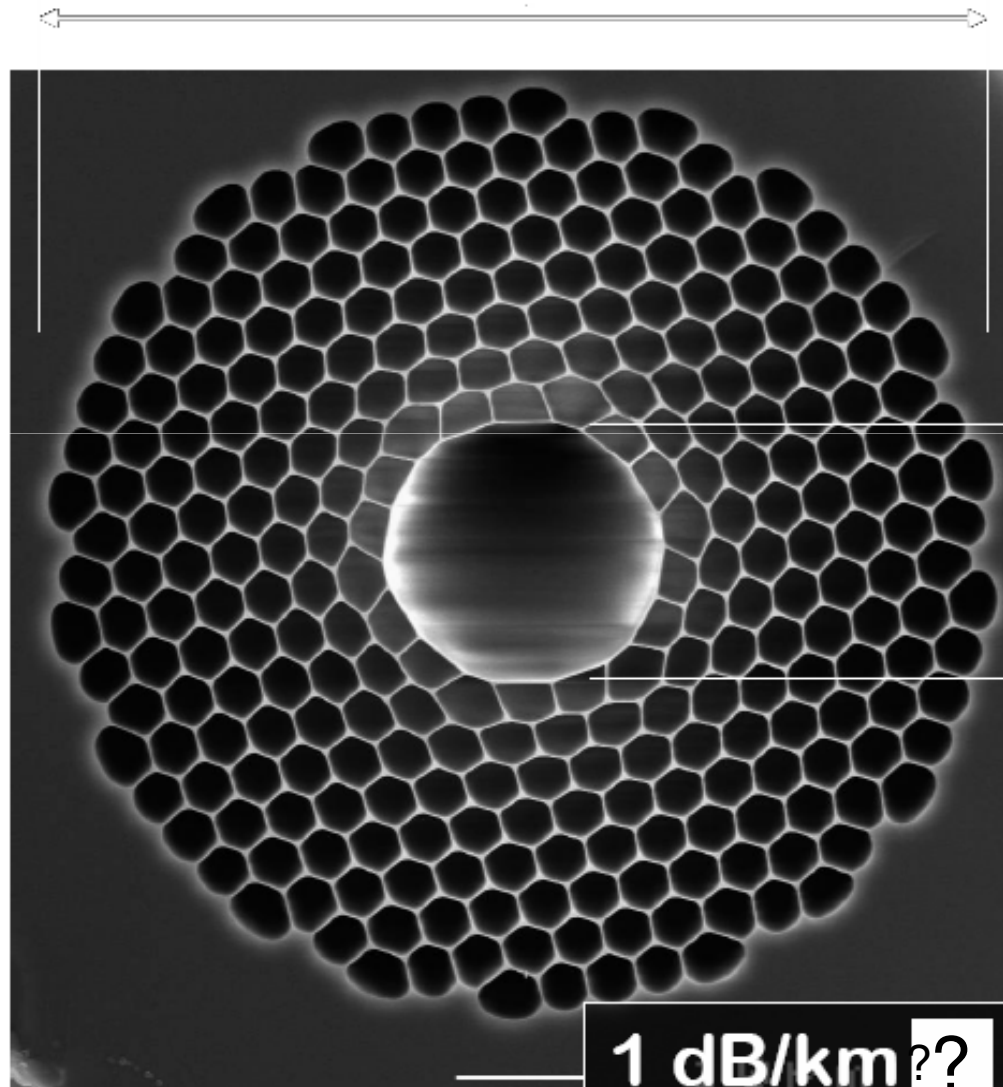

Teme prihodnjih predavanj

- Uvod v nastanek optičnih komunikacij
- Temeljni optični pojavi
- Optično vlakno
- Slabljenje v optičnem vlaknu
- Disperzija v optičnem vlaknu
- Kompenzacija disperzije
- Nelinearnost v optičnem vlaknu
- Mikrostrukturalna vlakna
- Zvari in konektorji
- Sestavni deli optične zveze
- Optični viri
- Optični detektorji
- Optični ojačevalniki
- Oddajniki in sprejemniki
- Signali in šumi
- Modulacijski formati
- Razvrščanje
- Razvrščanje WDM
- Optična zveza
- Optična omrežja
- Optično dostopovno omrežje
- Nove tehnologije v transportnem omrežju
- Nove tehnologije v dostopovnem omrežju
- Optične koherentne zveze
- Radio po vlaknu
- Optika v mobilnih omrežjih
- Primeri preprostih zvez
- Optika v notranjih prostorih
- .....

Mikrostrukturna vlakna

Mobitel d.d.,
izobraževanje

14. 5. 2010,
predavanje 8

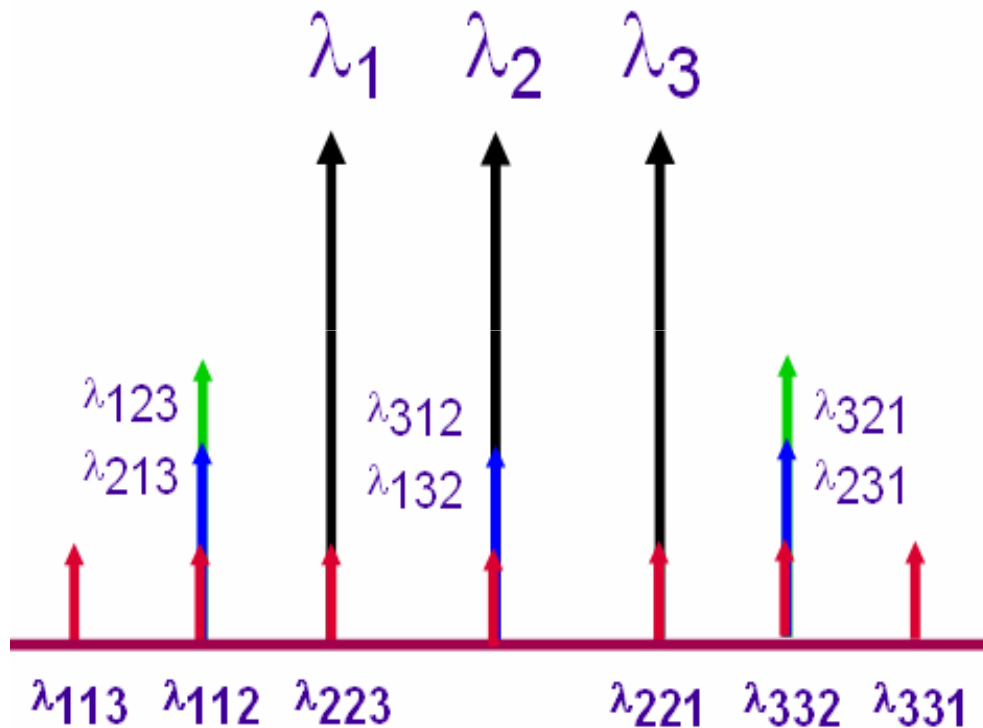
Prof. dr. Jožko
Budin

Vsebina

1. Principi utesnitve polja v sredici vlakna
  - Popolni notranji odboj
  - Popolni notranji lom
  - Odboj od periodične strukture
2. Vlakno s polno sredico in luknjičasto oblogo
  - Posebne lastnosti vlakna (disperzija, efektivna površina)
3. Vlakno s polno sredico in periodično strukturo v oblogi
4. Vlakno z votlo sredico in periodično strukturo v oblogi
5. Področja uporabe

Nelinearni pojavi v vlaknu

Štiri-fotonsko mešanje

$$P(t) \propto \chi^{(1)} E(t) + \chi^{(2)} E^2(t) + \chi^{(3)} E^3(t) + \dots$$

$$D = \varepsilon_0 E + P$$

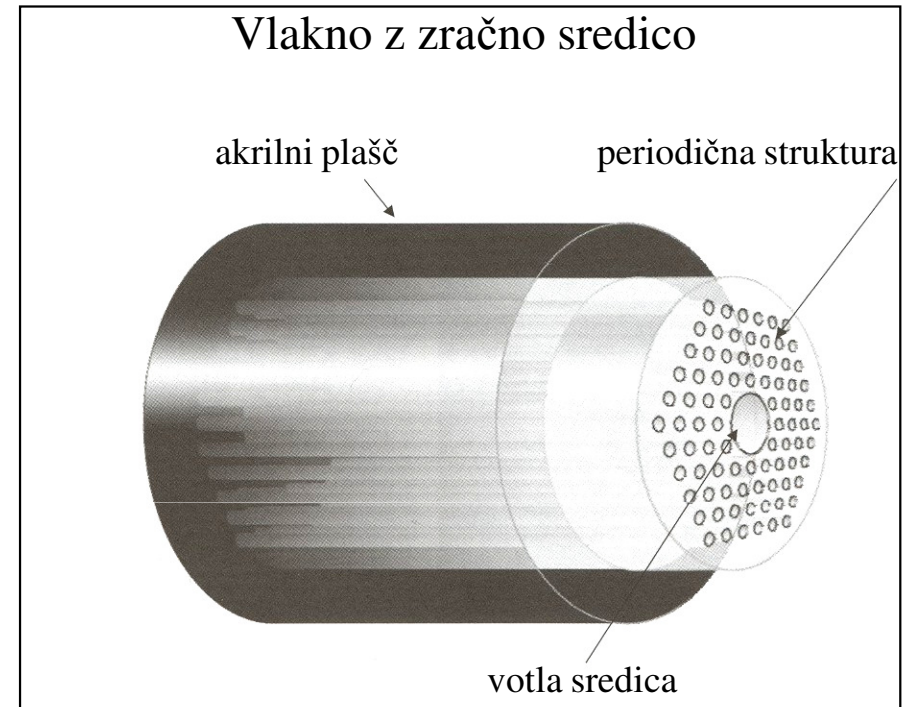
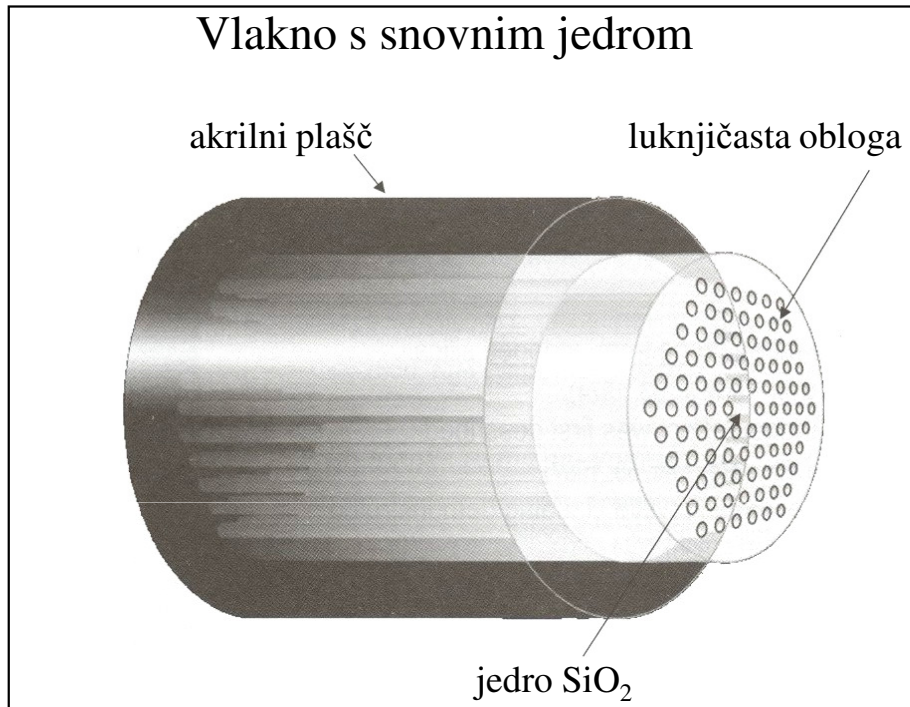
Mobitel d.d.,
izobraževanje

23. 4. 2010,
predavanje 8

Prof. dr. Jožko
Budin

FOTONIČNO KRISTALNO VLAKNO

- Dve vrsti fotoničnega kristalnega vlakna:

- **Princip:** znižan povprečni lomni količnik

- **Dosežki:**

- velika efektivna površina (linearno vlakno)
- majhna efektivna površina (nelinearno vlakno)
- nenavadne disperzijske lastnosti
- širokopasovna enorodovnost

- **Princip:** zaporna periodična struktura v oblogi

- **Stanje:**

- novosti v perspektivi

Načini vodenja svetlobe po vlaknu

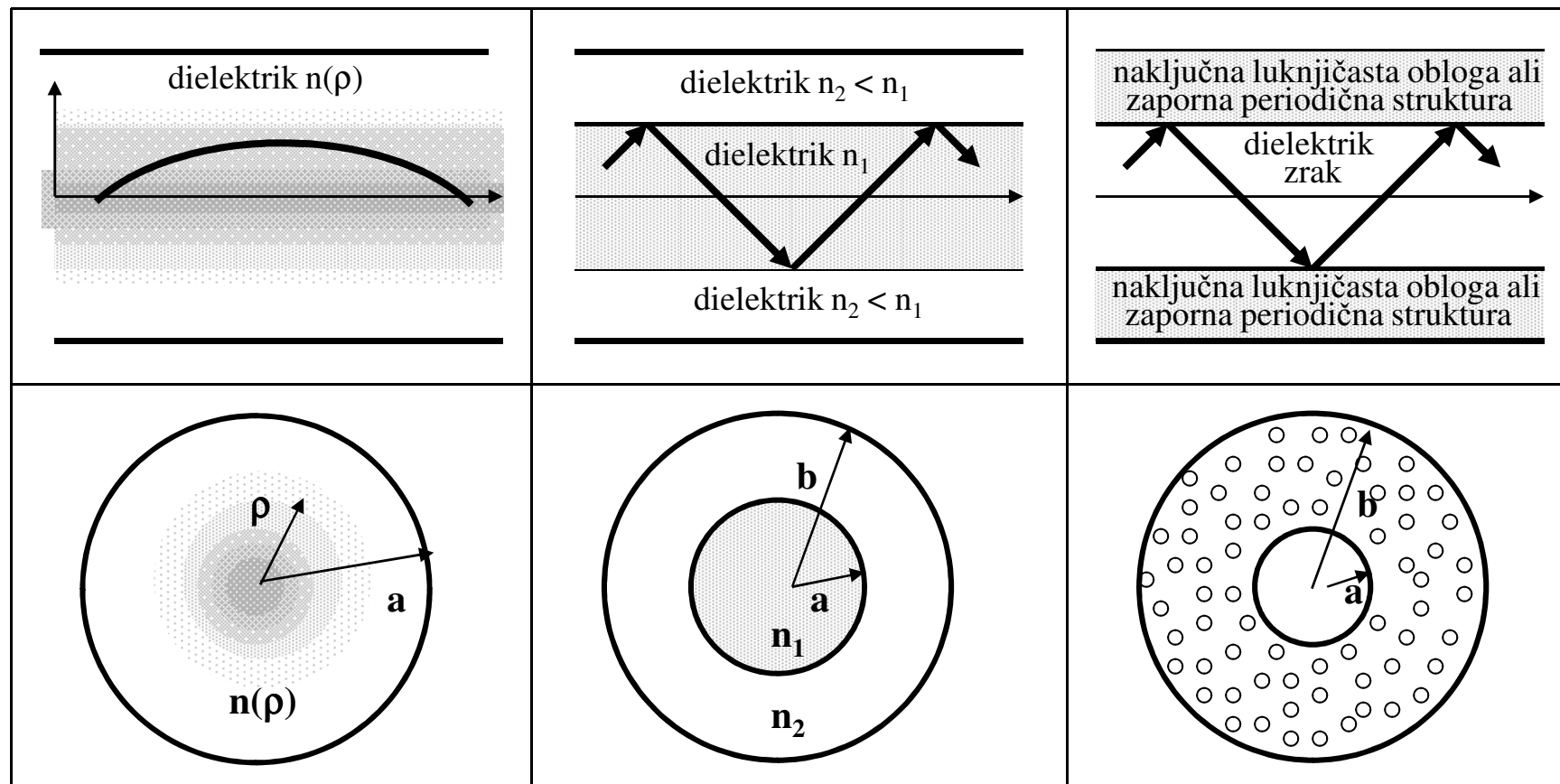
- Optični valovodi - svetlovodi
  - planarni svetlovodi (integrirana tehnika)
  - vlakenski svetlovodi (prenos, različne naprave)

• Mehanizmi vodenja valovanja po svetlovodu:

• LOM

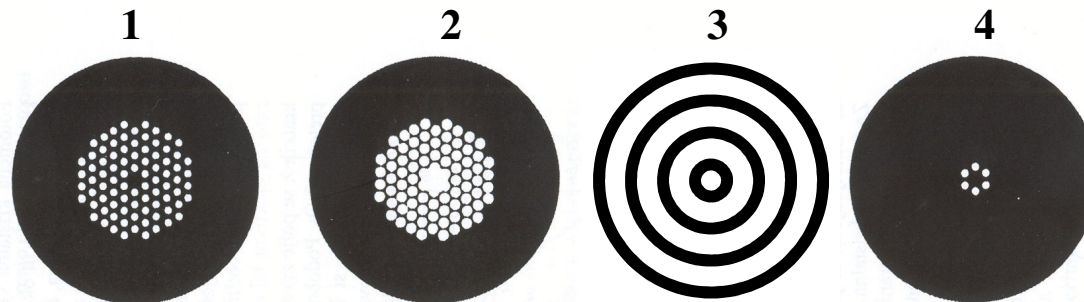
• POPOLNI NOTRANJI ODBOJ

- n_{ef} OBLOGE ali
- ZAPORNI PAS

Valovni rodovi: hibridni HE ali EH (valovi TE in TM so poseben primer, TEM ne obstaja)

FOTONIČNA KRISTALNA VLAKNA - vrste

1. Luknjičasto (kapilarno) vlakno (Holey Fiber)

- (ne)regularna periodična struktura v oblogi
- znižan efektivni lomni količnik obloge, **totalni odboj**

2. Pasovno - zaporno vlakno (Photonic Band - Gap Fiber)

- strogo regularna dvodimenzionalna periodična struktura v oblogi
- zračna sredica, **prečna zapora**

3. Bragovo vlakno (Bragg Fiber)

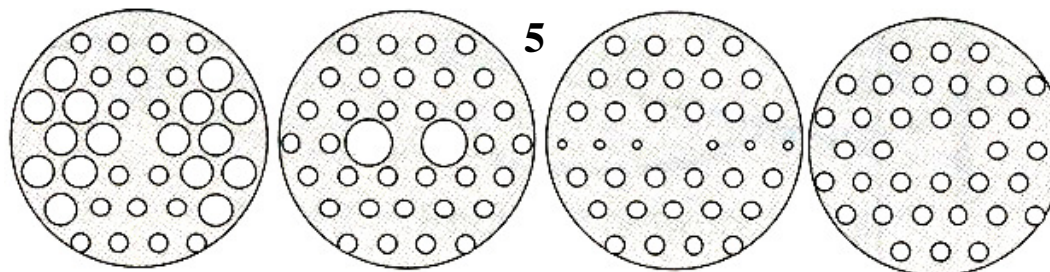
- strogo regularna valjna periodična struktura v oblogi
- zračna sredica, **Braggova prečna zapora**

4. Mikrostrukturalna vlakna (Microstructured Fiber)

- posebna porazdelitev visokega kontrasta lomnega količnika za doseganje posebnih karakteristik vlaken

5. Dvolomno (polarizacijsko ohranjajoče) vlakno (Polarization Maintaining Fiber)

- vrsta luknjičastega vlakna z nesimetričnim jedrom

2. FOTONIČNA KRISTALNA VLAKNA - Vrste in karakteristike

Photonic Cristal Fibers (PCF)

1. Vlakno s polno (snovno) sredico (SiO_2) - dosežene karakteristike:

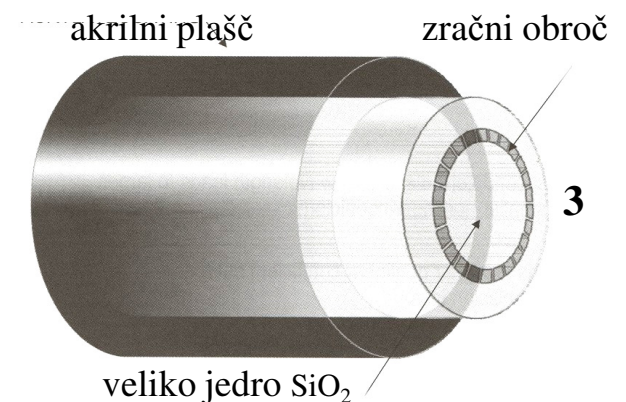
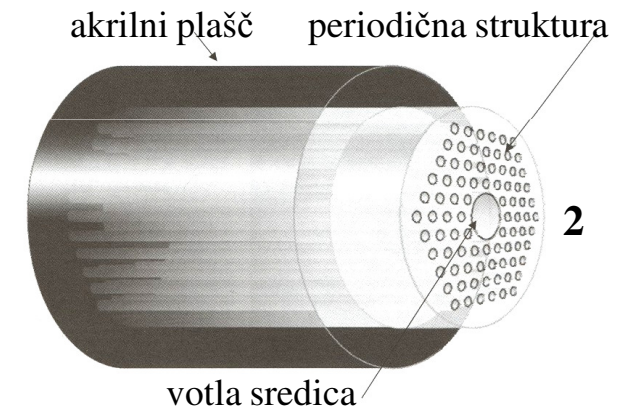
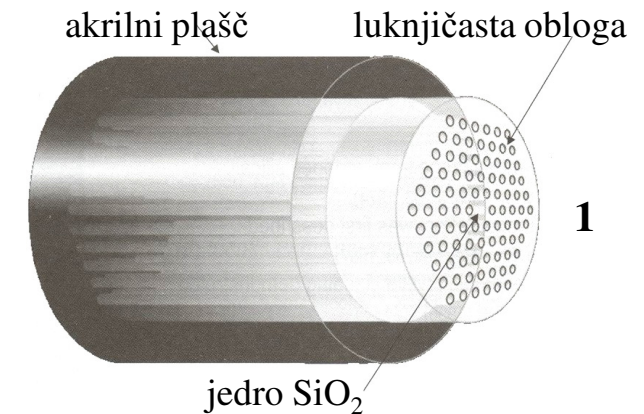
- vlakno zelo velike efektivne površine - zelo nizka nelinearnost
- vlakno zelo majhne efektivne površine - zelo visoka nelinearnost
- vlakno različne in neobičajne kromatske disperzije:
  - izravnani potek kromatske disperzije
  - visoka pozitivna ali negativna vrednost disperzije
  - anomalno disperzija ($D > 0$) v vidnem spektru
- vlakno zelo velike numerične odprtine
- dvolomno vlakno za ohranitev polarizacije
- prenosno vlakno nizkega slabljenja za visok bitni prenos na veliko razdaljo

2. Vlakno z votlo (zračno) sredico - pričakovane karakteristike:

- nizko Rayleighovo sipanje in s tem zelo nizko skupno slabljenje
- visoka prenašena moč
- zelo nizka vrednost nelinearnega koeficienta
- odsotnost polarizacijske rodovne disperzije
- možnost zelo velikega dosega brez vmesnega ojačevanja
- zelo zahtevna tehnologija, rezultat negotov

3. Mikrostrukturno vlakno za različne učinke

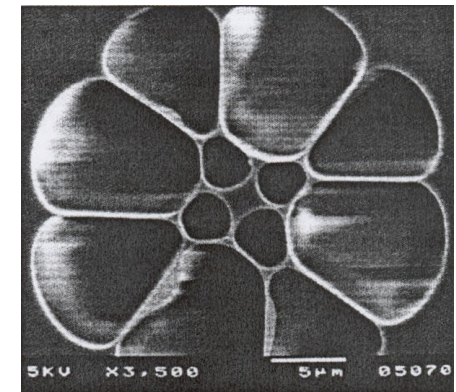
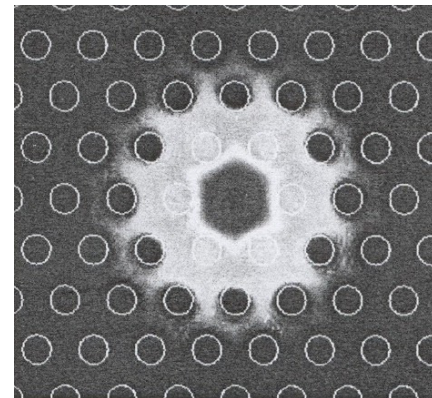
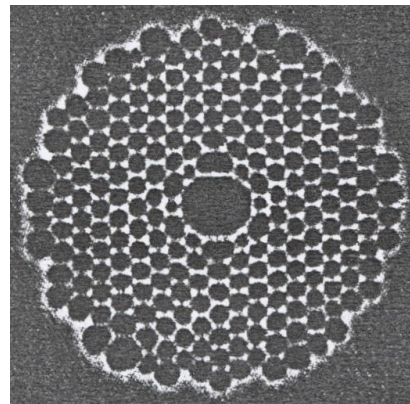
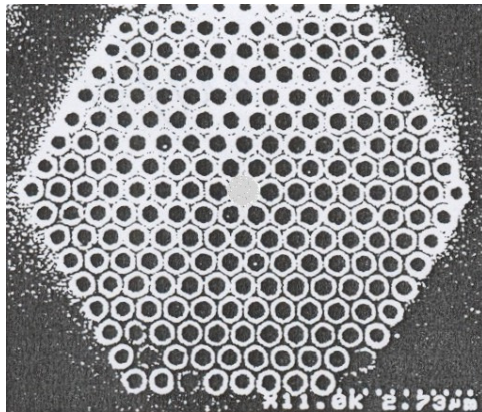
- visoka numerična odprtina
- posebne disperzijske karakteristike

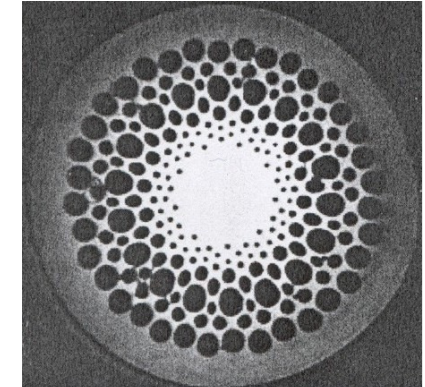
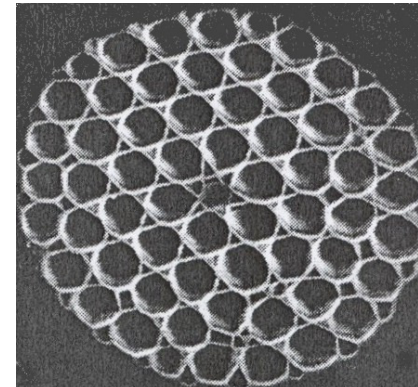
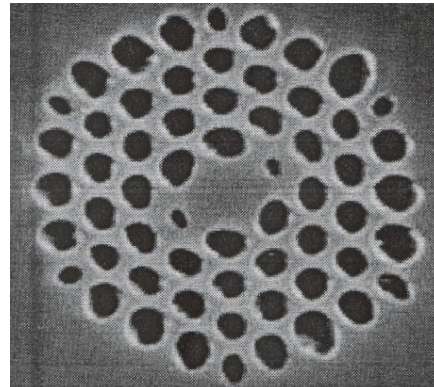
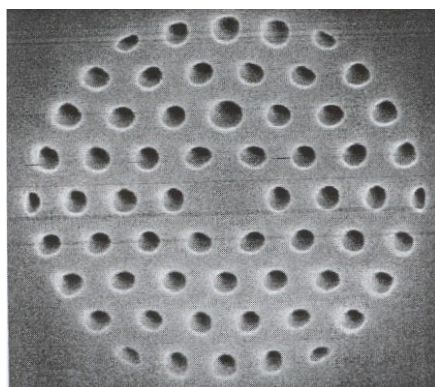

4. FOTONIČNA KRISTALNA VLAKNA - galerija struktur

1. Sredica SiO_2 . Luknjičasta obloga SiO_2 - zrak
2. Sredica zrak - strogo periodična struktura SiO_2 - zrak
3. Porazdelitev svetlobe v sredici in okoli nje
4. Sredica SiO_2 - obloga SiO_2 - zrak, majhna A_{ef} - visoka nelinearnost

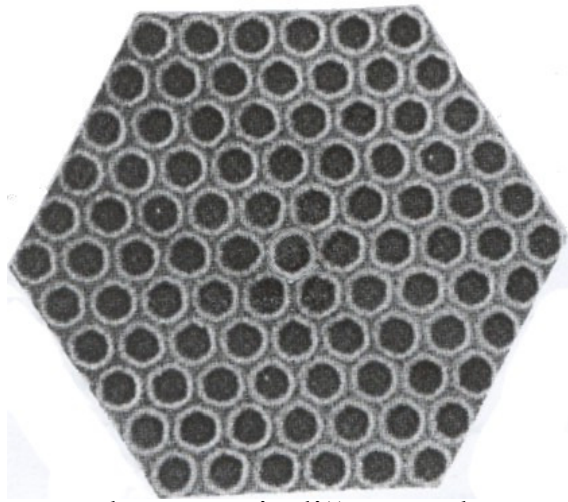
5. Sredica SiO_2 - obloga SiO_2 - zrak, velika A_{ef} , nizka nelinearnost
6. Dvolomno vlakno, ohranitev polarizacije
7. Mnogorodovno vlakno, sredica SiO_2 , luknjičasta obloga
8. Mnogorodovno gradientno vlakno (material polymer)

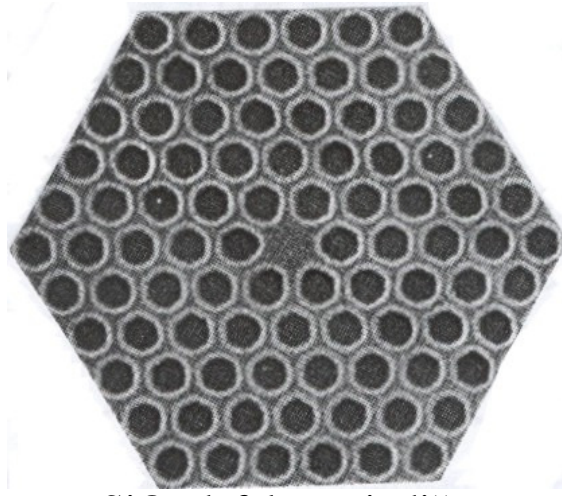
5. FOTONIČNA KRISTALNA VLAKNA - perturbacija strukture

Definicija: Vsaka geometrijska ali snovna perturbacija na prečnem preseku je valovod

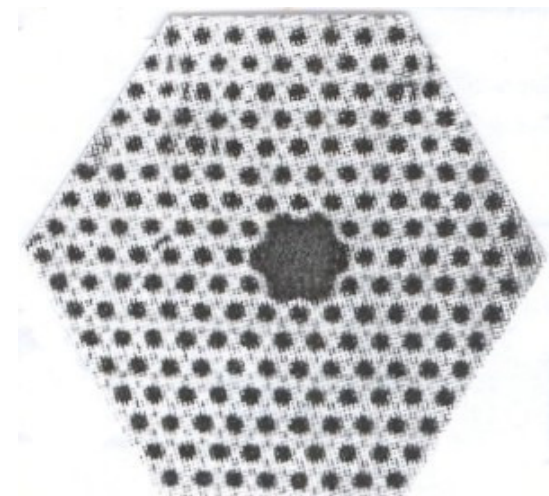
- Triangularna regularna struktura in struktura z defektom

regularna periodična struktura

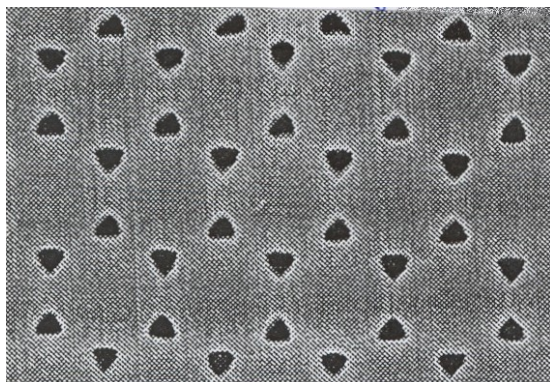

SiO₂ defekt periodične strukture

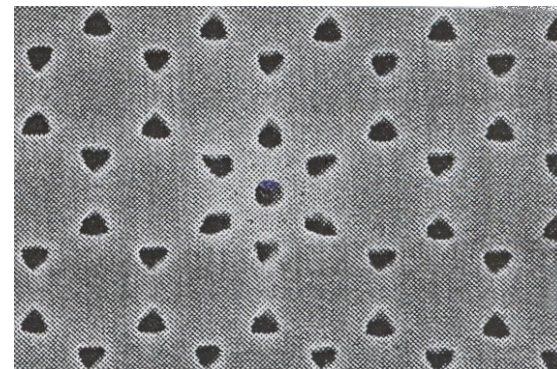

zračni defekt periodične strukture

- Heksagonalna regularna struktura in struktura z defektom

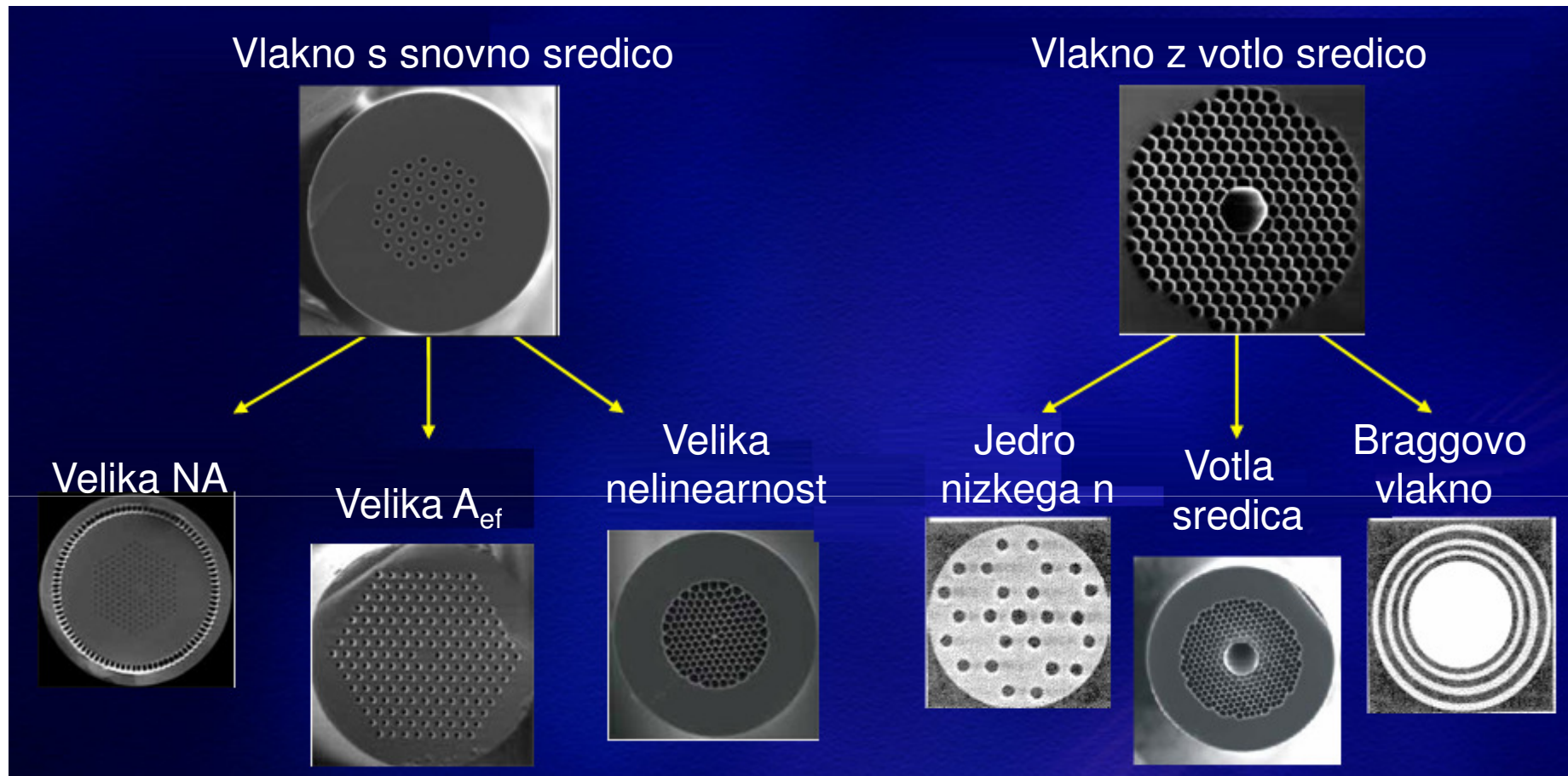

regularna periodična struktura

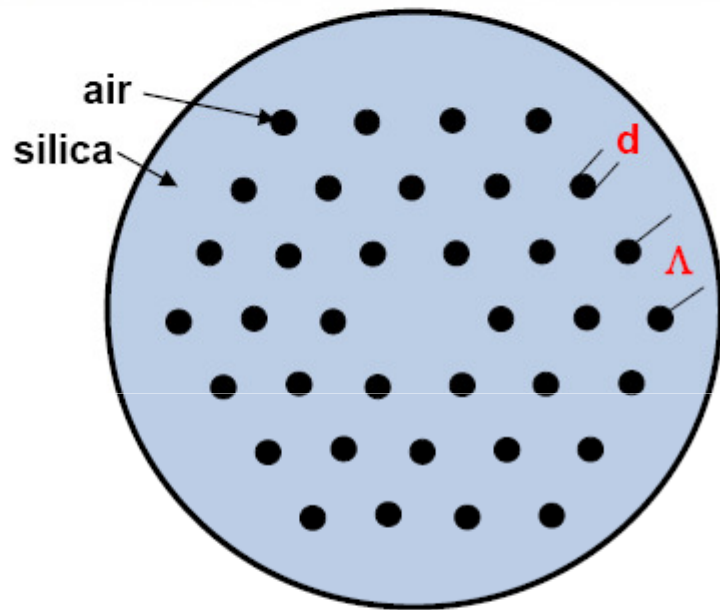
zračni defekt periodične strukture

Lastnosti fotoničnih kristalnih vlaken¹¹

- mikrostrukturirana vlakna – vlakna iz SiO₂ brez primesi
- vlakna z luknjičasto oblogo, nižji efektivni lomni količnik obloge
- fotonična kristalna vlakna, pasovno-zaporna obloga (band-gap)

LMA microstructure single-mode fibers

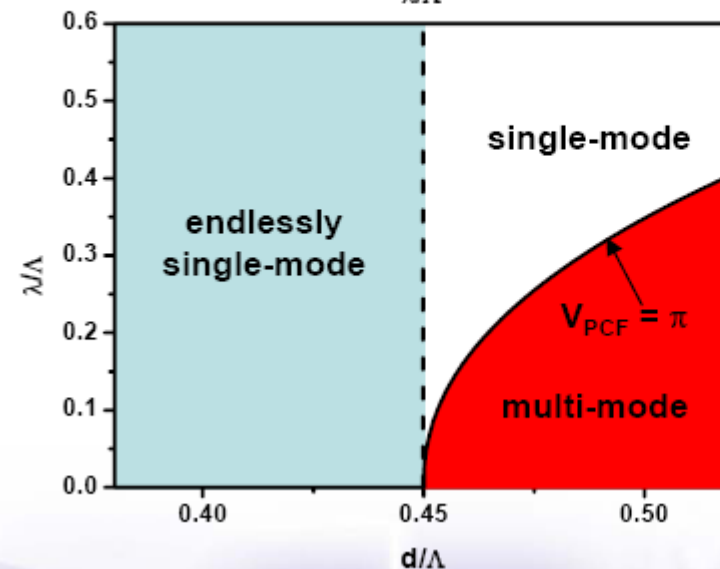
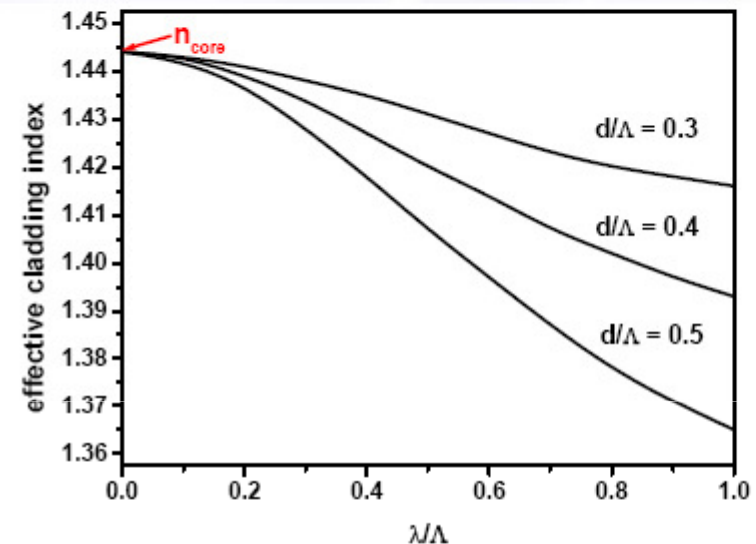
photonic crystal fiber

$$V_{PCF} = \frac{2\pi}{\lambda} \cdot \Lambda \cdot \sqrt{n_{core}^2(\lambda) - n_{cladding}^2(\lambda)}$$

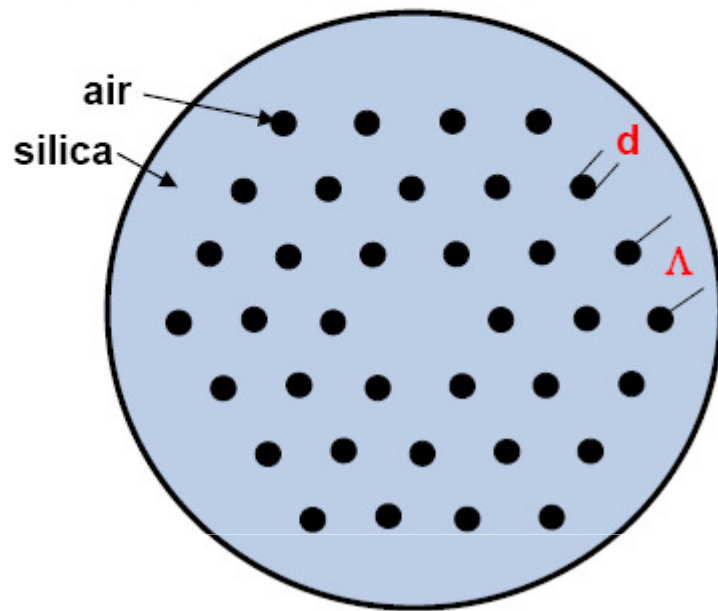
single-mode condition: $V_{PCF} < \pi$

➔ large single-mode cores

➔ low nonlinearity

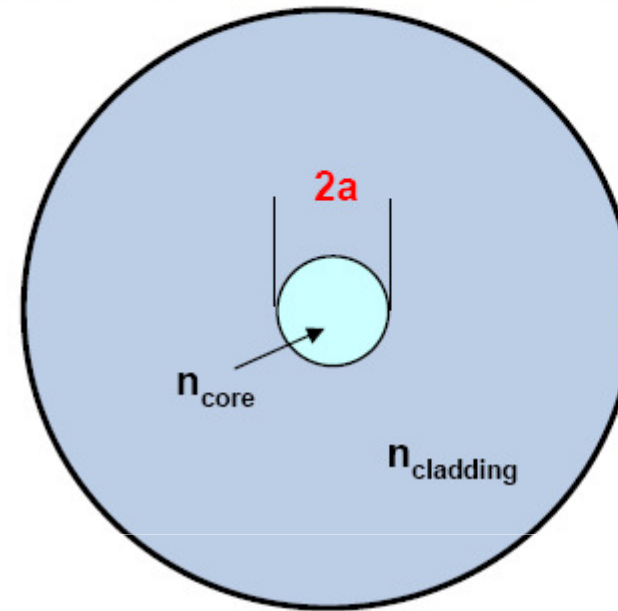
LMA microstructure single-mode fibers

photonic crystal fiber

$$V_{PCF} = \frac{2\pi}{\lambda} \cdot \Lambda \cdot \sqrt{n_{core}^2(\lambda) - n_{cladding}^2(\lambda)}$$

single-mode condition: $V_{PCF} < \pi$

step-index fiber

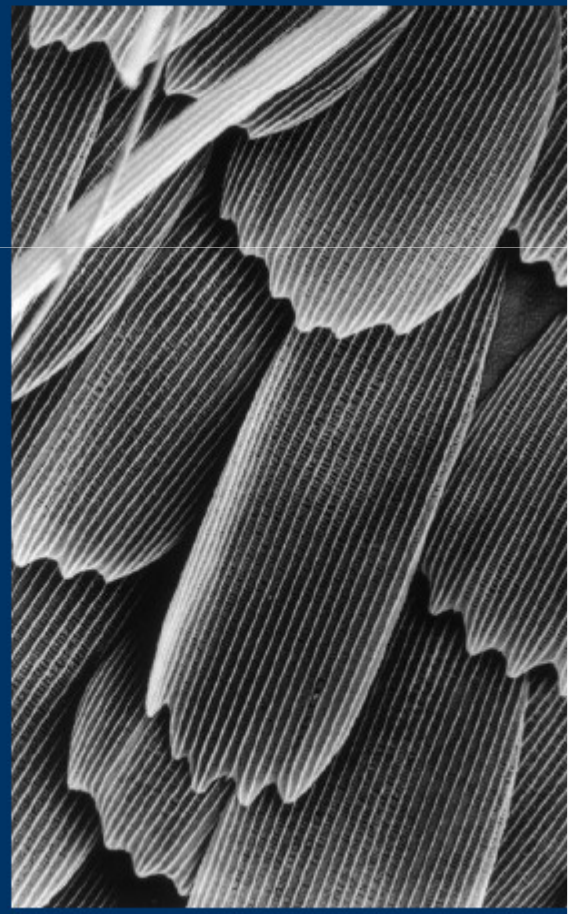
$$V_{SI} = \frac{2\pi}{\lambda} \cdot a \cdot \sqrt{n_{core}^2 - n_{cladding}^2}$$

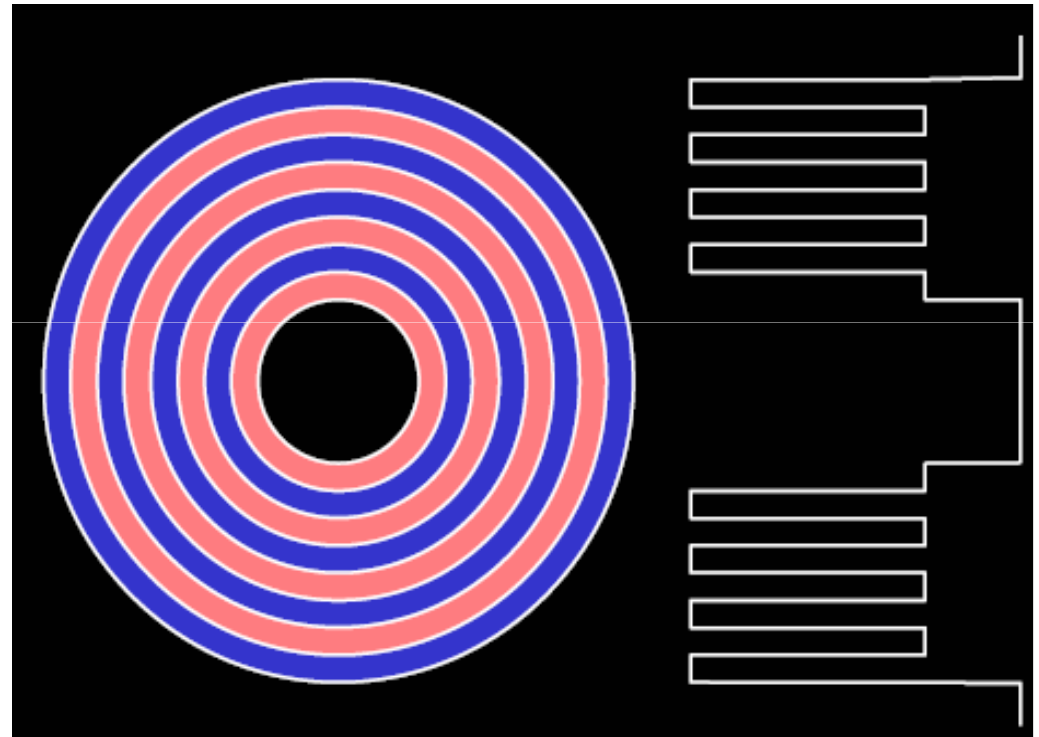
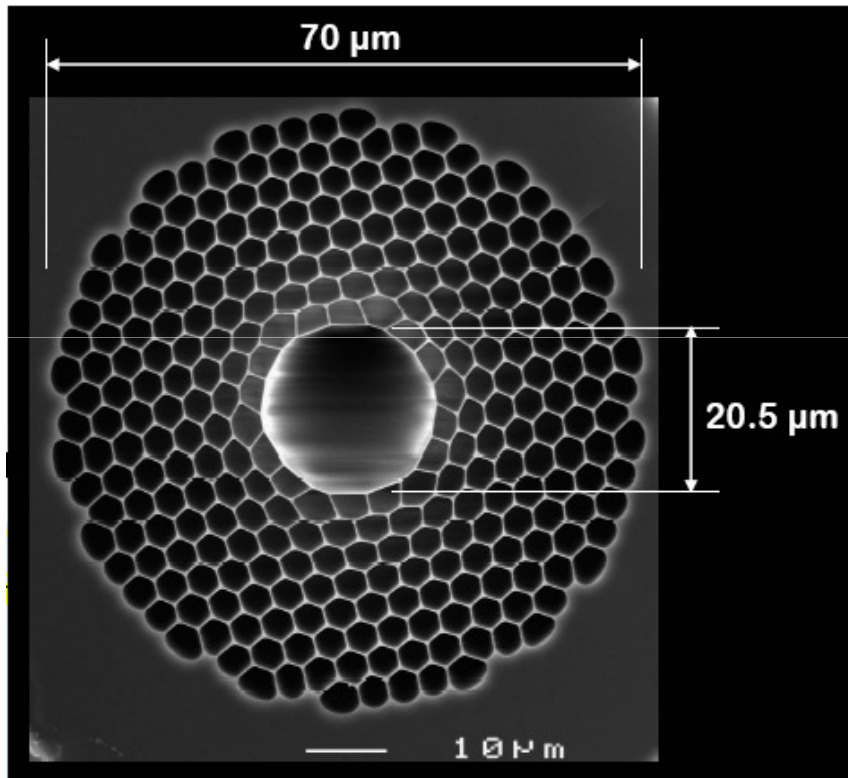
single-mode condition: $V_{SI} < 2.405$

N.A. Mortensen, J.R. Folkenberg, M.D. Nielsen, and K.P. Hansen,
 "Modal cut-off and the V-parameter in photonic crystal fibers",
 Opt. Lett. 28, 1879 (2003).

Photonic crystals?

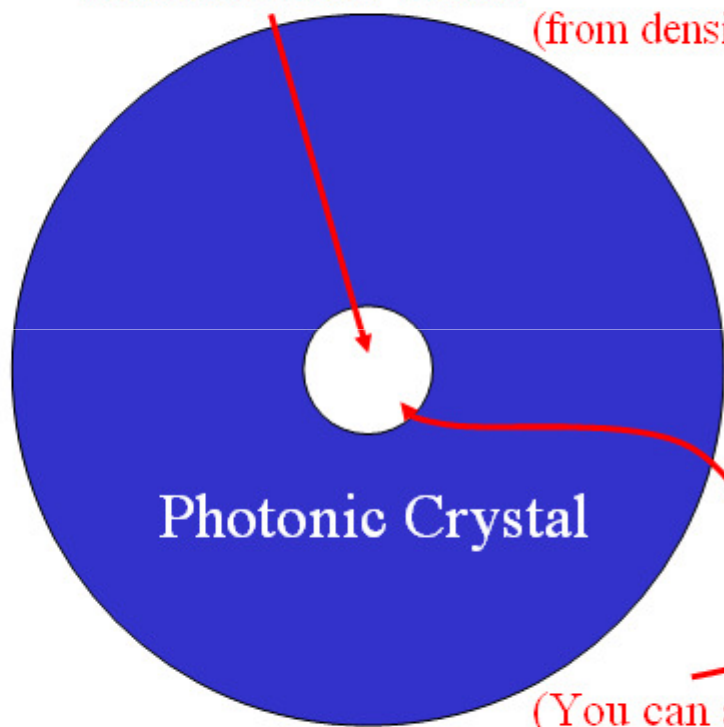

Breaking the Glass Ceiling: Hollow-core Bandgap Fibers

1000x better
loss/nonlinear limits

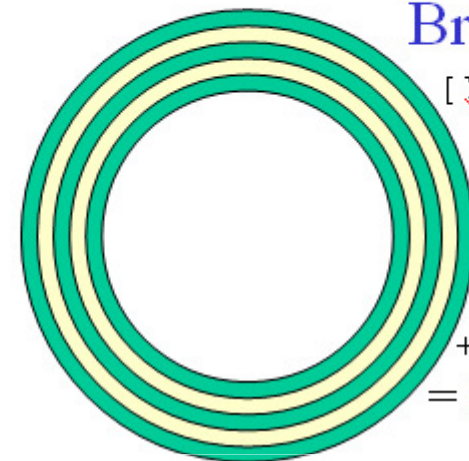
(from density)

Photonic Crystal

(You can also
put stuff in here ...)

1d
crystal

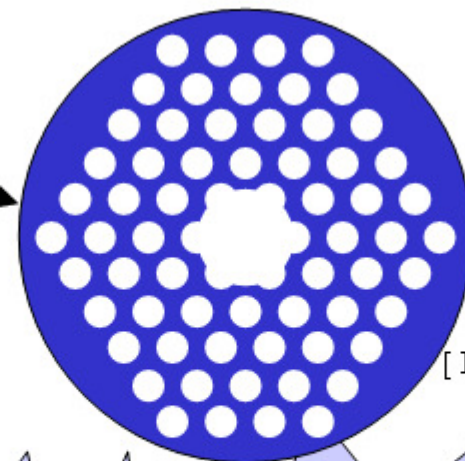

Bragg f

[Yeh et al.,

+ omnidire
= OmniC

2d
crystal

PCF

[Knight et al.

6. FOTONICNA KRISTALNA VLAKNA - pogoji valova

- Pogoj širjenja v snovi lomnega količnika n

$$\beta \leq k_0 n \quad \text{neslabljen potujoči val}$$

- Pogoj za zaporo širjenja v snovi količnika n

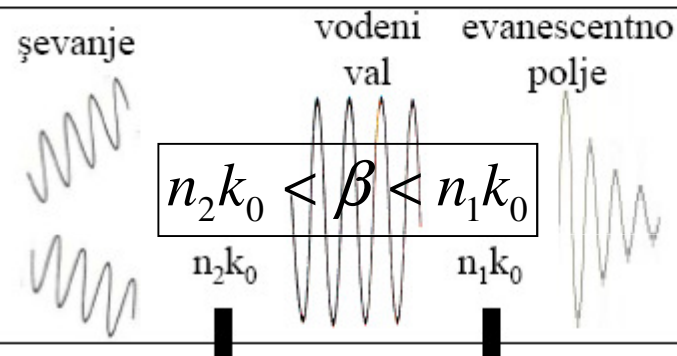
$$\beta > k_0 n \quad \text{evanescentni up}$$

- Pogoj širjenja vala v jedru običajnega vlakna (n_1, n_2) $n_2 k_0 < \beta < n_1 k_0$ n_2 neodvisno

- $\beta < n_2 k_0$ sevanje v oblogo

- $n_2 k_0 < \beta < n_1 k_0$ širjenje

- $\beta > n_1 k_0$ slabljenje

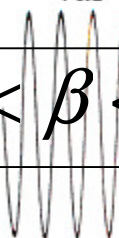
- Pogoj širjenja vala v snovnem jedru PCF (n_{SiO_2}, n_{ef}) $n_{ef} k_0 < \beta < n_{SiO_2} k_0$ n_{ef} odvisno

sevanje

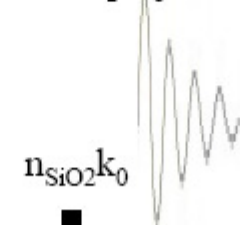
$n_{ef} k_0$

vodeni val

$$n_{ef} k_0 < \beta < n_{SiO_2} k_0$$

evanescentno polje

$n_{SiO_2} k_0$

FOTONIČNA KRISTALNA VLAKNA - slabljenje

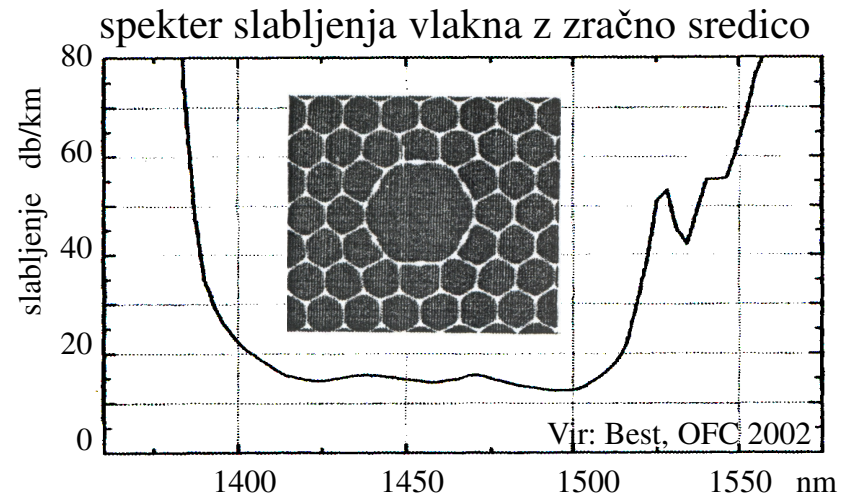
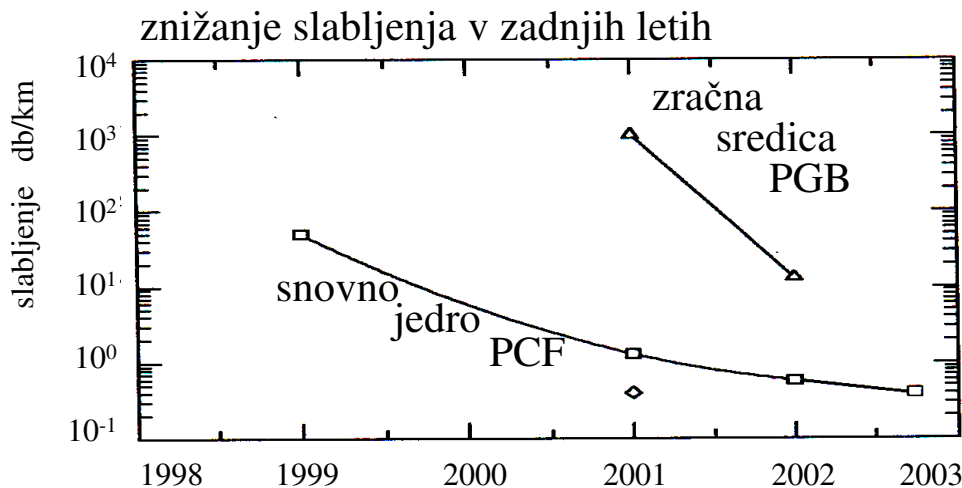
• Skupno slabljenje: $\alpha = A/\lambda^4 + B + C$

• Anatomija slabljenja:

- A/λ^4 slabljenje zaradi Rayleighovega sipanja (0,18 dB/km)
- B slabljenj zaradi neregularnosti in drugih nepopolnosti strukture vlakna (0,007 dB/km)
- C slabljenje zaradi absorpcije v snovi (ioni OH, infrardeča absorpcija nečistoče) (0,13 dB/km)

• Skupno slabljenje pri $\lambda = 1550$ nm, prikaz po letih:

običajno enorodovno vlakno		PCF - snovno jedro		PCF - zračna sredica	
< 1970	$\alpha > 1000$ dB / km	< 2000	$\alpha > 100$ dB / km	< 2000	$\alpha > 1000$ dB / km
1970	$\alpha = 17$ dB / km	2001	$\alpha = 2,6$ dB / km	2001	$\alpha = 100$ dB / km
1980	$\alpha = 0,2$ dB / km	2002	$\alpha = 0,58$ dB / km	2002	$\alpha = 13$ dB / km
1990	$\alpha = 0,16$ dB / km	2003	$\alpha = 0,37$ dB / km	teoretično	$\alpha < 0,2$ dB / km

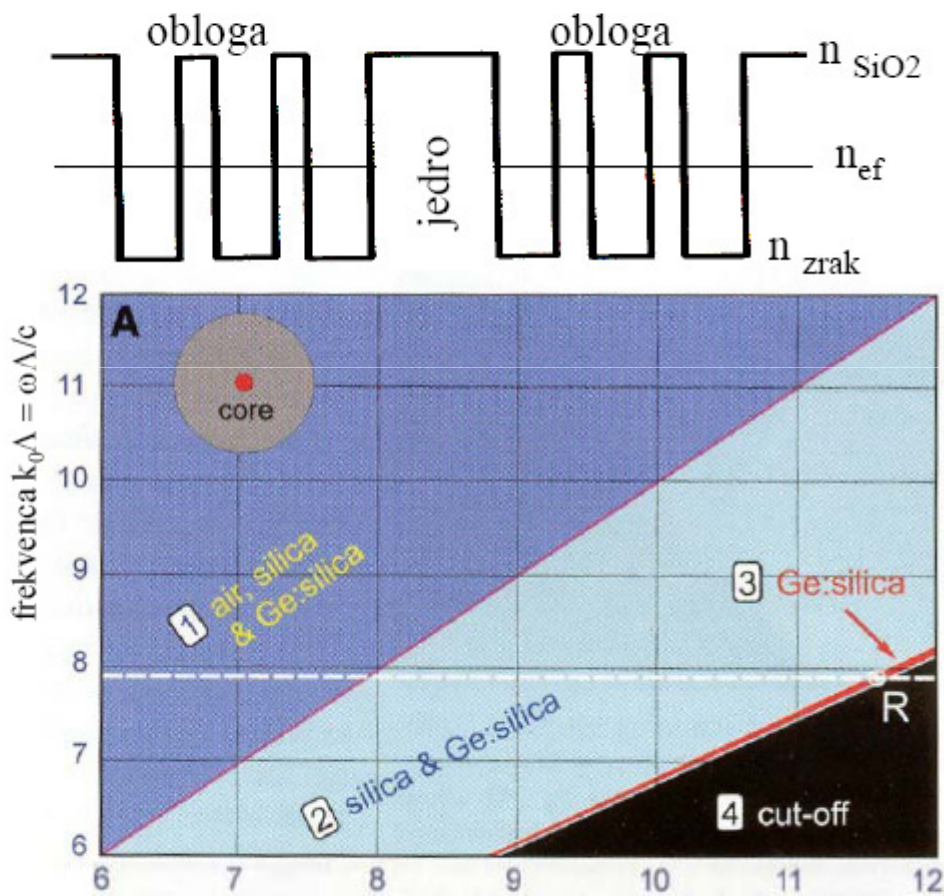
7. FOTONIČNA KRISTALNA VLAKNA - pasovno - zaporni mehanizem

Vlakno s polno (snovno) sredico:

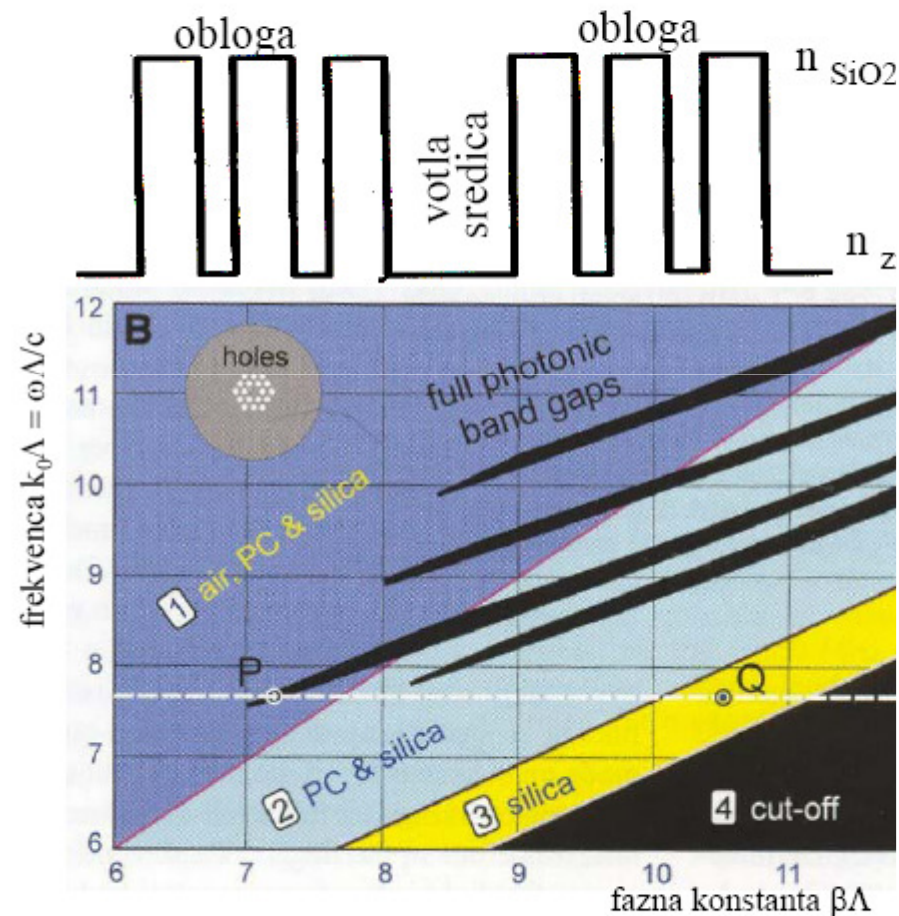
- efektivni lomni količnik jedra in obloge
- totalni odboj na meji dveh snovi velikega kontrasta

Vlakno z votlo (zračno) sredico:

- prečna zapora na strogo periodični in zadosti razsežni strukturi periode Λ
- reaktivni odboj na meji

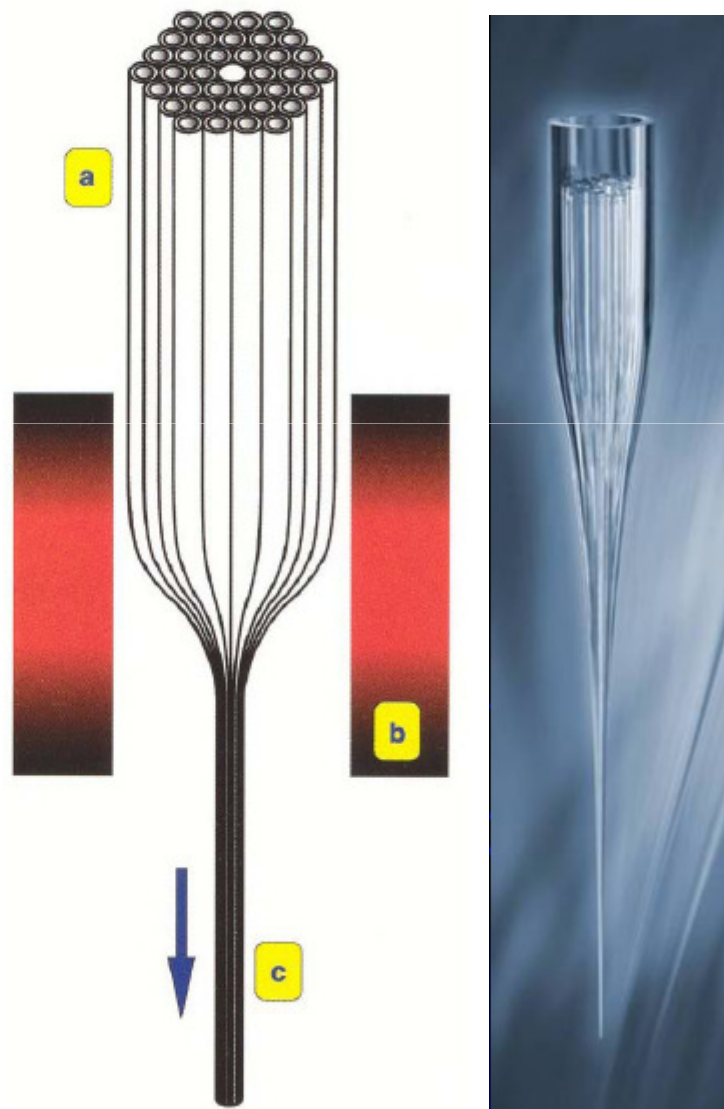
- 4 evanescentno polje $\beta > k_1$
- 3 val v jedru $k_2 < \beta < k_1$, (R)
- 2 val v oblogi ($n_0 < n_2 < n_1$), $k_0 < \beta < k_2$

- 1 2 3 val v zraku, oblogi in snovnem jedru
- 1 val v zraku, zapora pri širjenju v oblo (P), pogoj za širjenje v zračni sredici (Q)

8. FOTONIČNA KRISTALNA VLAKNA - tehnologija

snop steklenih cevčic oz. paličic

Postopki:

1. Vlečenje snopa cevčic SiO_2 skozi pečico:

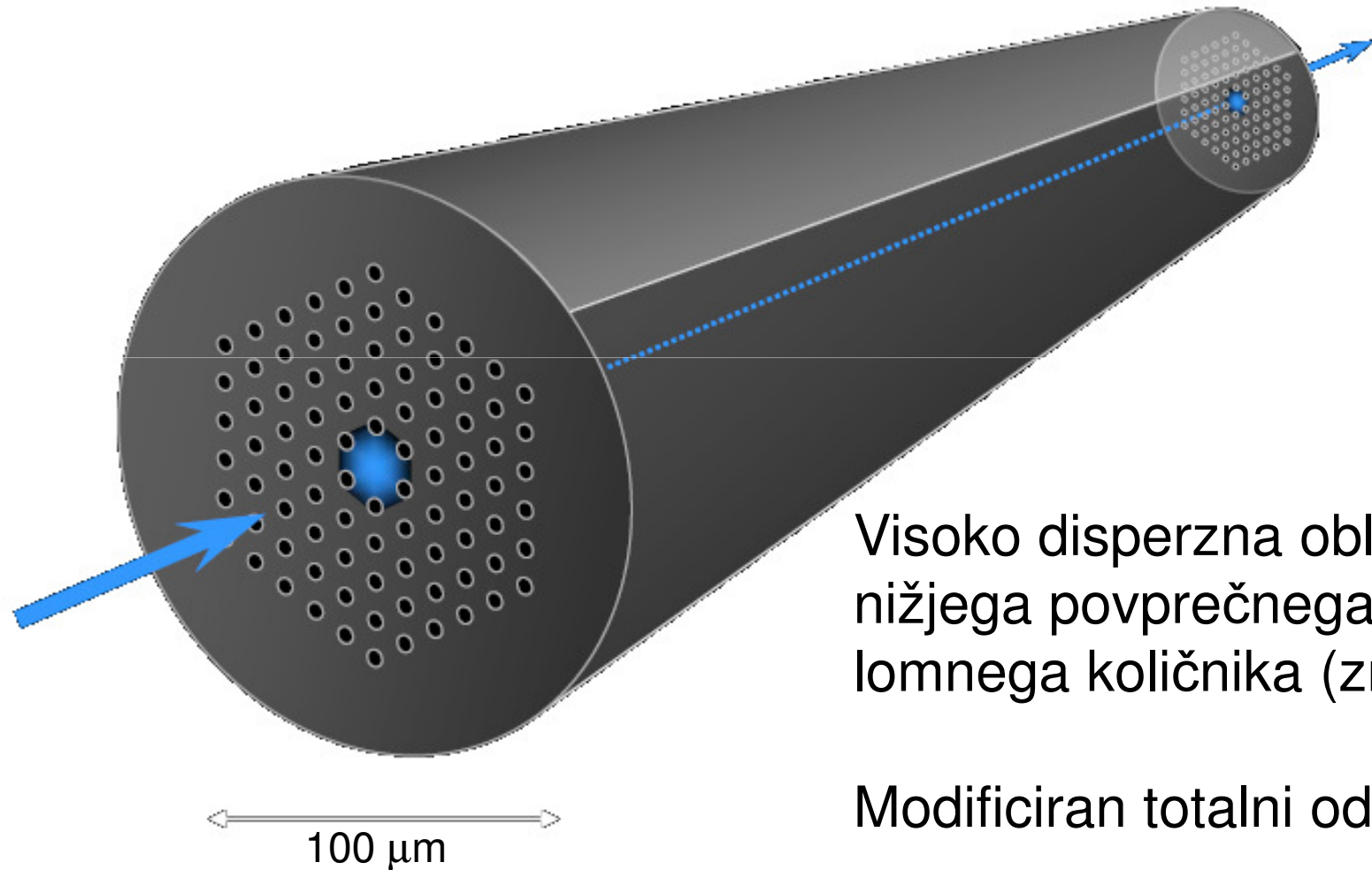
- zahtevna utečen postopek
- pomembna je pravilnost razporeditve cevčic v snopu in odstranitev nečistoč
- možnost vnosa primesi, npr. erbij
- kapilare 25 nm (25.000 kratna skrčitev), Guinnessova knjiga rekordov
- mozaično steklo v starem Egiptu?

2. Stiskanje raztaljenega materiala skozi matrico določene oblike:

- postopek primeren za nekatere materiale (kalkogenidi, polimeri)
- možnost izdelave zelo različnih struktur
- postopek je v razvoju

Vlakno s snovno sredico in luknjičasto²¹ (kapilarno) oblogo

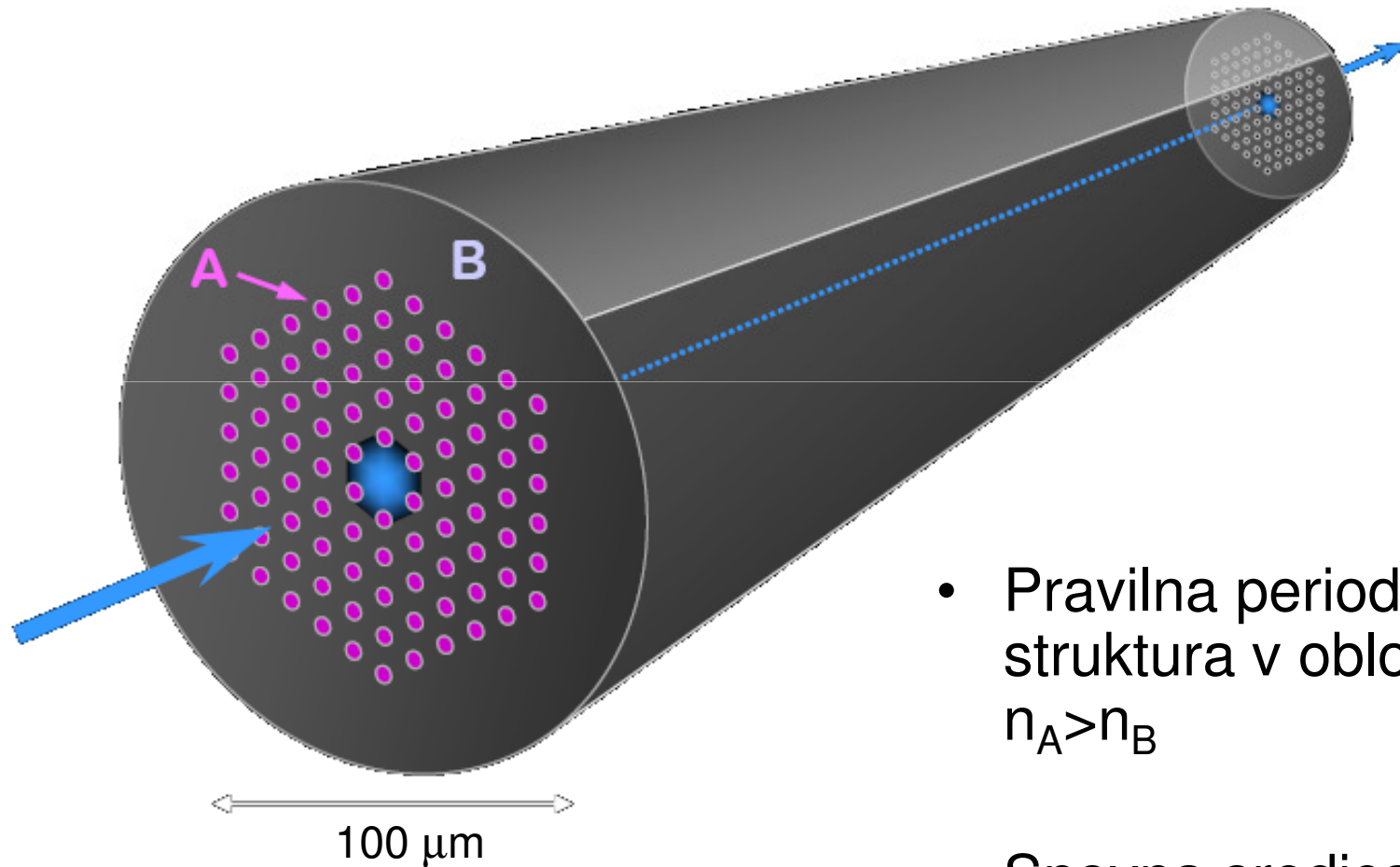

Visoko disperzna obloga
nižjega povprečnega
lomnega količnika (zrak)

Modificiran totalni odboj

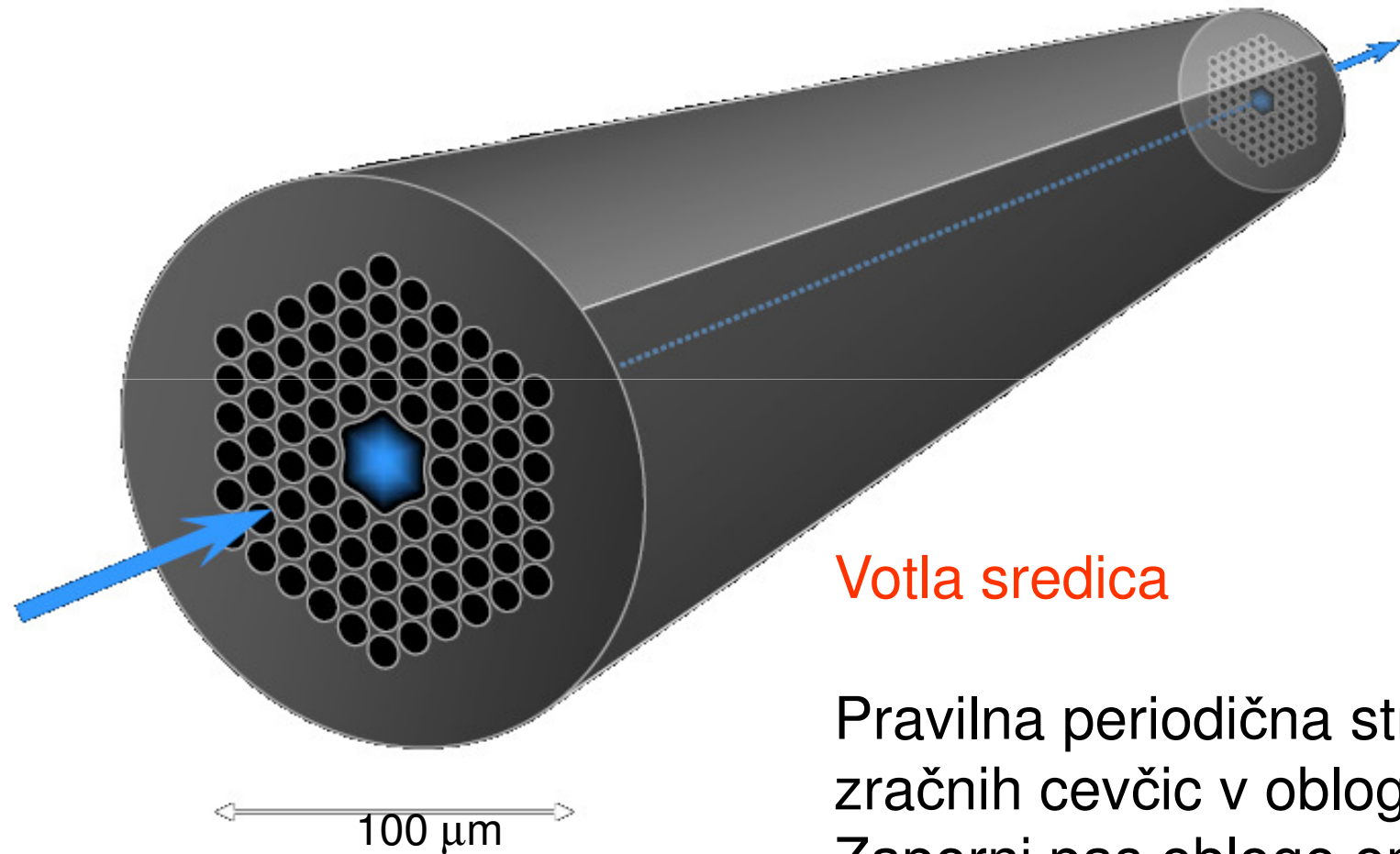
Vlakno z osnovnim dielektrikom ϵ_{rB} in periodično strukturo ϵ_{rA} v oblogi

22

- Pravilna periodična struktura v oblogi $n_A > n_B$
- Snovna sredica n_B

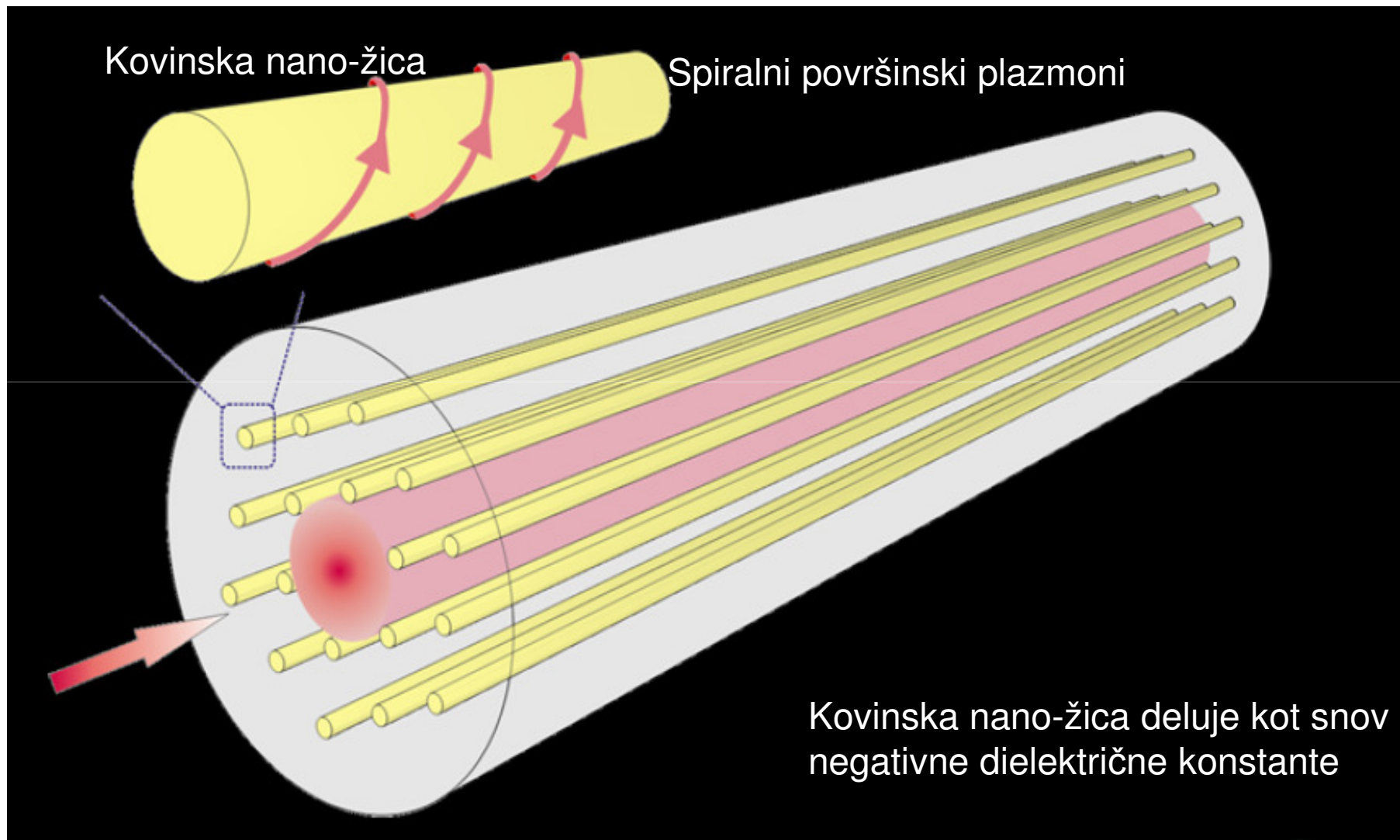
Fotonično kristalno vlakno z votlo sredico HC PCF

Votla sredica

Pravilna periodična struktura zračnih cevčic v oblogi. Zaporni pas obloge omogoča vzdolžno širjenje.

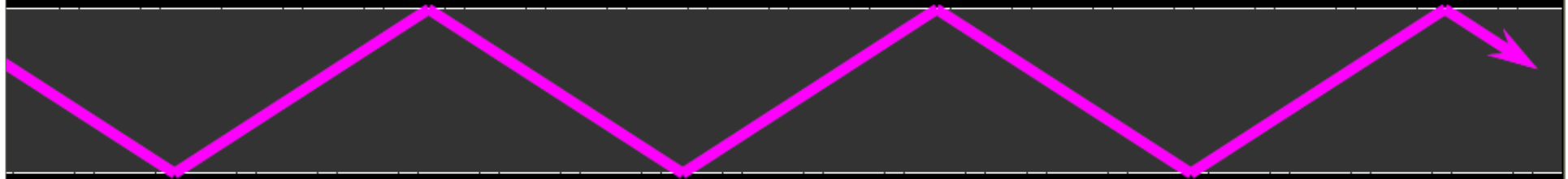
Vlakno s kovinskimi nano-žicami v oblogi ²⁴ - površinski plazmoni

Odboji v votli sredici vlakna HC PCF ²⁵

Slabljenje 1 dB/km

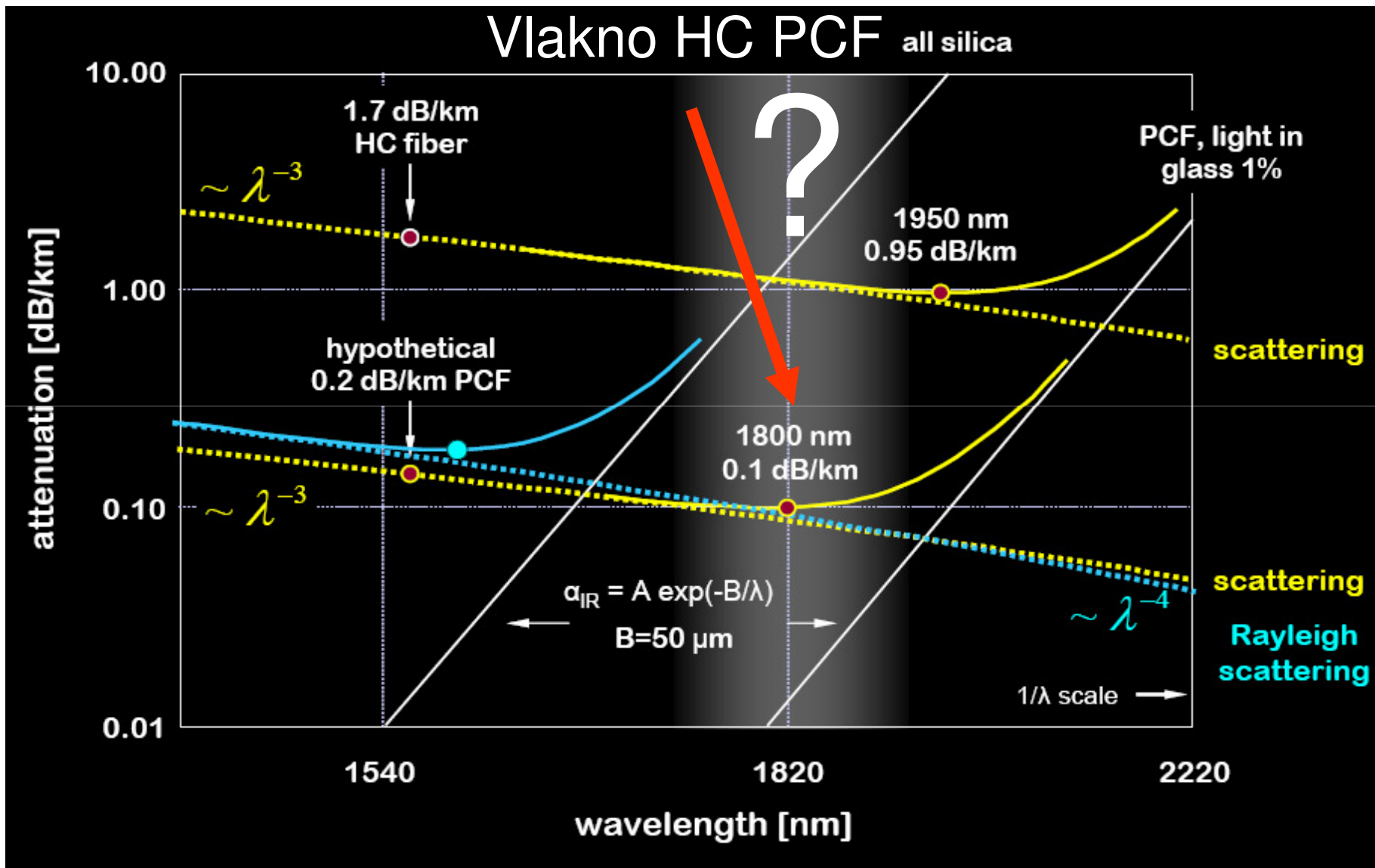

2,8 miliona odbojev na km dolžine vlakna (20 μ m sredica, 1550nm)

0,35 μ dB/odboj (odbojnost 0,999999992)

Glavni povzročitelj slabljenja je razprševanje na neregularnostih stene votle sredice

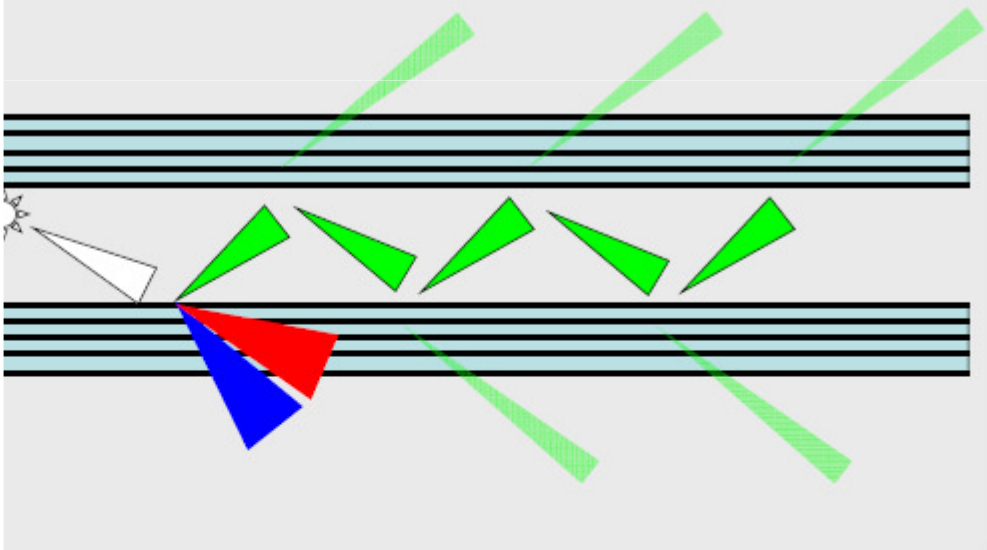
Novo telekomunikacijsko okno 1800 nm

KONEC

ÉCOLE POLYTECHNIQUE MONTREAL Poly Photonique

Photonic Bandgap fibers are spectral filters

ÉCOLE POLYTECHNIQUE MONTREAL Poly Photonique

Bragg shift due to fiber elongation applications in sensing of strain

